

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.128/2021/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Cs. Zs. pártfogó ügyvéd (Cím) által képviselt 'felperes neve' (tartózkodási hely: Cím) felperesnek – a dr. Sz. Sz. kamarai jogtanácsos által képviselt 'alperes neve' (Cím) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.21.522/2019/47. számú ítélete ellen a felperes részéről 49. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy az állam visel 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket, a felperes pártfogó ügyvédjének díja pedig a felperes terhére esik.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2017. július 17. napjától a per során, 2020. évben történt átszállításáig tartózkodott az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Ez alatt több panaszt terjesztett elő az alperesnél és az ügyészségen a számítógépe és digitális adathordozói használatával, saját bírósági iratai birtoklásával, beadványai elektronikus szerkesztésével és elektronikus jogszabálygyűjtemény rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos alperesi intézkedések vagy azok elmaradása miatt.

[2] Az alperes a felperes alábbi kérelmeit utasította el a per tárgyát képező időszakban:

- a 2017. július 20. napján előterjesztett digitális adathordozó birtokban tartására irányuló kérelmet (jelentős biztonsági kockázatra hivatkozással),
- az ugyanekkor előterjesztett laptop használatára vonatkozó kérelmet (a fogvatartottnál tartható tárgyak körének korlátai miatt),
- a 2017. augusztus 28-án előterjesztett, a bíróságtól és nyomozóhatóságtól átvett digitális adathordozó letétben történő felvétele iránti kérelmet (mivel a felperes nem járult hozzá az USB adathordozó vírusellenőrzéshez szükséges másolásához),
- a 2017. október 25. napján előterjesztett számológép, elektronikus adathordozó, kártyaolvasó, memóriakártya-olvasó kiadása iránti kérelmet (azzal az indokkal, hogy csak ügyészi engedéllyel rendelkező adathordozók és számítógép kiadása engedélyezhető),
- a 2018. március 07. napján előterjesztett, beadványai számítógépen történő szerkesztése, CD jogtár számítógépre történő telepítése iránti kérelmet (indokolás nélkül),

- a 2018. november 08. napján előterjesztett, jogtár számítógépre történő telepítése iránti kérelmet (mivel az offline jogtár használatát nem tudják biztosítani elítélt részére, de a kért joganyagot papír alapon biztosítják),
- a 2019. április 03. napján előterjesztett, számítógép hétvégén és ünnepnapon történő használata iránti, majd a felperes édesanyja által 2019. május 2. napján megismételt kérelmet (mivel az csak hivatali időpontban engedélyezhető),
- a 2019. április 05. napján előterjesztett, adathordozó és kártyaolvasó édesanyja címére történő elküldése iránti kérelmet (mivel azokat a felperes letétjében kell elhelyezni),
- a 2019. május 05. napján előterjesztett, a dr. K. A. ügyvédtől érkezett iratokat tartalmazó DVD lemez birtoklása iránti kérelmet (hivatkozva arra, hogy az nem a hatóság által kiállított másolat, törvény szerinti azonosítással nem rendelkezik, jelentős részben olyan adatokat, információkat, beadványokat intézetben készített felvételeket tartalmaz, ami sértheti az intézet biztonságát). Mindezek háttérében részben az állt, hogy az alperes többször észlelte az egyes elektronikus adathordozók nem megfelelő, biztonsági kockázatot jelentő felperesi használatát, amelyről több feljegyzést és fegyelmi lapot állított ki.

[3] Emellett azonban engedélyezték részére az alperes intézeti számítógépének és az azon telepített jogtár heti 20 órában történő használatát, illetőleg adathordozói (köztük a jogi képviselője által megküldött eszközök) és papír alapú ügyiratai egy részének birtoklását és használatát. Az alperes egyebekben engedélyezi a fogvatartottak részére, hogy offline üzemmódban használják az intézet számítógépét, amelyen szövegszerkesztőt és online jogtárat biztonsági okból nem használhatnak, birtokukban pedig kizárólag bíróság, ügyészség vagy a nyomozóhatóság által küldött, illetőleg az alperes által bevizsgált és biztonságosnak talált elektronikus adathordozó tartható.

[4] Az alperes 2019. évben januártól májusig hat alkalommal ellenőrizte a felperes számítógép-használatát, amelyből öt vizsgálat (2019. január 18., február 11., március 22. és 25., május 2.) eredményeként azt állapította meg, hogy a lefoglalt, illetőleg megvizsgált adathordozón tiltott tevékenységre utaló adat található, vagy nem a jogszabályban meghatározott szervektől érkezett.

[5] A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a védekezéshez és a tisztességes eljáráshoz való jogainak sérelme miatt megsértette az emberi méltósághoz való jogát azzal, hogy

- 2017. július 17. és 2019. május 15. között nem biztosította számára a számítógép használatát, és nem engedélyezte, hogy a hatóságoktól kapott digitális adathordozóit magánál tarthassa, használhassa, készüljön a folyamatban lévő peres ügyeinek tárgyalására (a továbbiakban: 1. sorszámú kereseti kérelem),
- 2017. július 17. és 2019. május 15. között sem papír alapon, sem digitális eszközön nem biztosított hozzáférést a jogtárhoz, jogszabályokhoz (a továbbiakban: 2. sorszámú kereseti kérelem),
- 2017. július 17. és 2018. január 01. között nem telepített a számítógépre szövegszerkesztő programot, amivel a beadványait el tudta volna elkészíteni, amelyek szükségesek a folyamatban lévő peres ügyeihez (a továbbiakban: 3. sorszámú kereseti kérelem),
- 2019. január 24-én elvették a papír alapú bírósági ügy iratait, jogi könyveit és csak száz oldal iratot és két könyv tartását engedélyezték, ezzel korlátozták, hogy készüljön a

tárgyalásaira, gyakorolja a védekezéshez való jogát (a továbbiakban: 4. sorszámú kereseti kérelem),

- 2018. január 26. és március 22., 2019. január 17. és február 22., 2019. március 25. és április 04., valamint 2019. április 25. és május 15. között ellenőrzésre hivatkozva elvették adathordozóit, ezzel korlátozták, hogy készüljön a tárgyalásaira, gyakorolja védekezéshez való jogát, illetőleg amikor (egyben a tulajdonhoz való jogának megsértésével) nem engedélyezte hazaküldeni a tulajdonát képező és értéketétjében elhelyezett adathordozóját, korlátozta, hogy hozzátartozói és ügyvédjei segítségével készüljön tárgyalásaira (a továbbiakban: 5. sorszámú kereseti kérelem),

- nem telepítette fel a számítógépre azt a programot, amely a 2019. február 25-én a Kecskeméti Törvényszéktől érkezett iratai megnyitásához volt szükséges, és ezzel elzárta, hogy hozzáférjen büntetőügyének irataihoz (a továbbiakban: 6. sorszámú kereseti kérelem),

- 2019. áprilisában az ügyvédjétől érkezett, bírósági iratokat tartalmazó DVD lemezét nem adták át részére, és ezzel elzárták attól, hogy ennek segítségével fel tudjon készülni a folyamatban lévő bírósági ügyeinek tárgyalásaira (a továbbiakban: 7. sorszámú kereseti kérelem). Hivatkozása szerint az alperes mindezekkel megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének 3/b. pontjában, Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) XXVIII. cikkében, a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 127. §-ának (1) bekezdésében és a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 3. §-ában rögzített tisztességes eljáráshoz és védekezéshez való jogát, ez alapján pedig emberi méltóságát.

[6] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen kérte az eljárás megszüntetését, hivatkozva arra, hogy a felperes előzetesen nem érvényesítette igényét az alperessel szemben. Másodlagosan kérte a kereset elutasítását, mivel álláspontja szerint jogszerűen járt el a felperes szünetelő és korlátozott jogosultságai kapcsán, amellyel nem sértette meg a felperes személyiségi jogait.

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja a felperest terheli, a feljegyzett 36 000 Ft eljárási illeték az állam terhéen marad.

[8] Az ítélet indokolása szerint mivel a kereset kizárólag személyiségi jogvédelemre irányult, a felperesnek nem kellett előzetes eljárást lefolytatnia. Az ügy érdemében pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a védekezéshez való joga ténylegesen csorbult az alperes döntései és intézkedései miatt, hiszen nem bizonyította, hogy a felperes valamely polgári vagy büntetőügyében emiatt nem tudta tartani a kapcsolatot jogi képviselőjével, vagy nem tudta előterjeszteni védekezését. Az általánosságban tett állításaival szemben K. Zs., P. T., P. O. J. és G. B. tanúk egybehangzó vallomása alátámasztotta azt az alperesi állítást, hogy a felperes más elítéltekkel egyezően használhatott számítógépet a büntetés-végrehajtási intézet rendjét nem sértő módon, valamint, hogy ezt az alperes annyiban korlátozta, amennyiben a felperes részéről tiltott tevékenységet tapasztalt.

[9] Az elsőfokú bíróság azért utasította el a felperes P. A. és K. S. L. tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát, mivel irreleváns, hogy más fogvatartottak

miként tudtak számítógépet használni, amely azt nem is bizonyítja, hogy az alperes valamely magatartásával megsértette-e a felperes emberi méltóságát, illetve védekezéshez való jogát. Ehhez a felperes indítványával szemben szükségtelen volt az alperes részéről becsatolni esetleges informatikai házirendjét, más fogvatartottakkal kapcsolatban hozott ügyészi határozatokat, illetőleg egyéb dokumentumokat, mivel a kereset (hogy az alperes megsértette-e a felperes emberi méltóságát) elbírálása körében ezek sem bírtak jelentőséggel. A felperes által megismerni kívánt egyéb alperesi határozatok köre pedig túlmutat a személyiségvédelmi per keretein, mivel a perben nem azt kellett vizsgálni, hogy az alperes döntései megfeleltek-e a jogszabályoknak és a rá irányadó központi határozatoknak, hanem azt, hogy azok sértették-e a felperes keresetben megjelölt személyiségi jogát.

[10] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ának (2) bekezdése szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. Az emberi méltóságot a polgári jog által biztosított személyiségvédelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti és – külön nevesített személyiségi jogok hiányában – a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad csak alapot az emberi méltóság sérelme miatti személyiségi jogvédelemre (BH2008. 12.). Az emberi méltóság az egyén önbecsülésében testesül meg, amely az egyénnek azt az igényét fejezi ki, hogy kapcsolataiban a társadalom kulturális szintje szerint kialakult érintkezési formák minimális követelményeinek megfelelő elbánásban részesítsék. Ebből következik, hogy az emberi méltóság megsértése akkor valósul meg, ha a személyt emberi mivoltában megalázzák, méltatlan, vagy hátrányos helyzetbe sodorják (EBH1999. 15.) Olyan magatartások tartoznak ide, amelyek megkérdőjelezzik a jogosult emberi mivoltát, elmulasztják vagy megtagadják azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert e minősége alapján megilleti. Töretlen a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy bár minden személyiségi jog az emberi méltósághoz való jogból mint anyajogból vezethető le, azonban az emberi méltóság megsértése egy adott tényállás kapcsán csak akkor állapítható meg, ha a jogsértő részéről az emberi léthez, az emberi élethez méltatlan magatartás valósul meg (BDT2020. 4152.). A keresetlevélben megjelölt alperesi magatartások azonban még azok bizonyítottsága esetén sem a felperes emberi méltóságának sérelmét eredményeznék, mivel nem az emberi létehez, az önálló személyiségéhez kapcsolódó jogsérelmet jelentenének, azok által nem sérül a felperes emberi mivolta.

[11] Alaptalan volt a párhuzamosan a védelemhez és a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének megállapítása iránt előterjesztett kereset is. Az alkotmányos alapjog és a személyiségi jog ugyanis nem egymás szinonimái. A védelemhez és a tisztességes eljáráshoz való jog bár alaptörvényben biztosított joga mindenkinek, azonban nem a személyiséget mint az ember fizikai, lelki, testi egységét érintő jog. A személyiségi jogok védelmének lényege az általános személyiségi jogból következően a személy autonómiájának, a személyiség szabad kibontakozásának védelme. A védelem elismerésének elsődleges követelménye az, hogy a védendő érték a személyiség megnyilvánulásaként legyen meghatározható, azaz a védendő jognak közvetlenül az emberi személyiségből kell fakadnia (BDT2016. 3520., BH2008. 12.) A védelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való jog azonban nem az emberi létből, az individuumból fakadnak, ezért nem minősülnek személyiségi jogoknak, így sérelmük esetén nem a Ptk. személyiségvédelmi szankciórendszerére alkalmazható. Ezt támasztja alá Ptk. 2:42. §-ához fűzött indokolásban kifejtett álláspont is, amely szerint a polgári jogi személyiségvédelem köre nem azonos teljes egészében az alapjogokkal. Bár kétségtelen, hogy vannak olyan alapjogok, amelyeknek a megsértése a személyiségi jogok magánjogi

védelve körében is szankcionálható, de a törvényalkotók kifejezetten el kívánták kerülni azt, hogy az alkotmányos szabadságjogok, valamint a nemzetközi egyezményekbe foglalt emberi jogok közül azokat is a magánjogi kódex tartalmazza, amelyeknek érvényesülését az államnak közjogi eszközökkel kell biztosítani.

[12] Mivel a pernyertes alperes nem igényelt perköltséget, arról nem kellett dönten. A pervesztes felperes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad. Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) „83. §-ának (1) és 105. §-ának (3) bekezdései” alapján állapította meg, hogy a felperes köteles viselni pártfogó ügyvédjének díját.

[13] A felperes fellebbezett az ítélet ellen, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan az ítélet 1-6. sorszámú kereseti kérelmeknek megfelelő megváltoztatását. Felülbírálati jogkörként a Pp. 369. §-ának (1) és (2) bekezdéseire, illetőleg 3. §-ának a), b) és c) pontjaira hivatkozott, mivel álláspontja szerint az elsőfokú bíróság fontos körülményeket és jogszabályt tévesen értelmezett, továbbá nem tárta teljes mértékben a tényállást. A meghallgatni kért P. A. és K. S. L. vallomásai alapján felderíthető lett volna, hogy az alperes által alkalmazott korlátozások rendszerszintűek, vagyis minden fogvatartottra általános érvényűek voltak, az elsőfokú bíróság ráadásul kizárólag az alperes alkalmazásában álló tanúkat hallgatta meg. A beszerezni kért okiratokra vonatkozó indítvány elutasítása nem indokolható általánosságban azok szükségtelen voltaival, mivel azok alapján felderíthető lett volna, hogy az alperes által alkalmazott korlátozások ellentétesek voltak saját szabályaival. Ezen okiratokkal lett volna cáfolható az elsőfokú bíróság azon téves megállapítása is, hogy csak annyiban korlátozták a számítógép használatát, amennyiben a felperes részéről tiltott tevékenységet tapasztaltak. E bizonyítás azonban meghaladja a másodfokú eljárás terjedelmét, másrészt ebben az esetben, e bizonyítékok másodfokú értékelésével a felek jogorvoslathoz való joga is sérülne. Az alapvető jogok korlátozásával kapcsolatban hivatkozott az Alkotmánybíróság és a Kúria több határozatára, amelyek kapcsán az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy nem bizonyította, hogy valamely polgári vagy büntetőügyében nem tudott kapcsolatot tartani jogi képviselőjével, hiszen az általa bemutatott okiratokkal bizonyította, hogy az alperes dolgozói elzárták a bírósági ügy irataitól, a jogszabályoktól, az pedig, hogy jogi képviselője volt, még nem jelenti, hogy maga ne készülhetne az egyes ügyeiben a tárgylásokra. Ennek köszönhetően nem tudta elkészíteni az emberöléssel kapcsolatos ügyében perújítási indítványát, illetőleg az alperesnél történt fogva tartása során elveszített több polgári pert is, amelyek nyilvánvalóan összefüggésben állnak mindezekkel. Utalt arra, hogy a Bvtv. 143. §-ának (2) bekezdése szerint például a felperesnek 30 nap áll rendelkezésre a bírósághoz forduláshoz, amelyre nyilvánvalóan nincs reális esélye az ügy iratainak hiányában, de ugyanez igaz az emberölési ügyének perújítási eljárására is. Téves az az álláspont is, hogy a tisztességes eljáráshoz és védekezéshez való jog nem fogadható el személyiségi jogként. Ezzel összefüggésben idézte az Alaptörvény II. cikkének (1) bekezdését, B) cikkének (1) bekezdését, XXIV. cikkének (1) bekezdését, az Alkotmánybíróság határozatait és a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának állásfoglalását, amelyek értelmében az emberi méltósághoz való jog anyaggjogként olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható. A védelemhez, tisztességes eljáráshoz való jog személyiségi jogi jellegét a nemzetközi bíróságok gyakorlata is követi, de a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya is ekként kezeli (14. cikk 3. pont). E követelményeket az Alaptörvény

XXVIII. cikkének (3) bekezdése is egyértelműsíti, amely szerint a büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. Logikai következtetés útján is levezethető, hogy a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog az emberi méltóság része, ellenkező esetben nem kaphatnak polgári jogi védelmet, amely ütközne a jogállamiság, az alapjogok tiszteletben tartása és az emberi méltóság sérthetetlenségével kapcsolatos alaptörvényi rendelkezésekkel. Utalt a Szegedi Ítéltábla egy határozatára is, amely szerint a bírói jogalkalmazás nincs elzárva attól, hogy tágítsa a személyiségi jogok körét, de az Alaptörvény kommentárja szerint is kiterjesztően kell értelmezni a személyiségi jogokat az egyén autonómiájának védelme érdekében.

[14] Az alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

[15] A fellebbezés megalapozatlan.

[16] A felperes másodlagos fellebbezése nem irányult az elsőfokú ítélet 7. sorszámú kereseti kérelemnek is megfelelő megváltoztatására, azonban mivel elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, az elsőfokú ítéletnek nem volt nem fellebbezett része.

[17] Az elsőfokú ítélet kereseti kérelmet rögzítő [7] bekezdése annyiban korrekcióra szorult, hogy az 5. sorszámú kereseti kérelemnek részét képezte az „adathordozó hazaküldésével” kapcsolatos kereset is, amelyet ugyanakkor az elsőfokú bíróság az elutasított kereset egészének részeként – helytálló indokaival – elbírált.

[18] Az elsőfokú bíróság az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást a kellő mértékben lefolytatott bizonyítás alapján feltárta, és helytálló következtetésre jutott a kereset megalapozatlanságát illetően. Döntésének indokaival az ítéltábla egyetértett, ezért csupán a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza a következőket:

[19] Az elsőfokú bíróság által helytállóan kifejtettek (ezért szükségtelenül meg nem ismételtek) szerint önmagában az alapján, ha az alperes valamely intézkedése esetlegesen jogszerűtlen vagy megalapozatlan volt, többlettényállási elem, azaz a felperes személyiségi jogait kifejezetten támadó magatartás hiányában nem teremti meg az emberi méltóság sérelmét. Ezzel kapcsolatos többlettényállási elemet pedig a felperes nem bizonyított, ilyen sem a becsatolt iratokból nem állapítható meg, de önmagában azon iratok beszerzésétől sem várható, hogy az alperes esetlegesen mely, a kötelezettségeit szabályozó előírásokat szegte meg. Az elsőfokú bíróság által helytállóan kifejtettek szerint ugyanis a személyiségi jogi per nem a büntetés-végrehajtással kapcsolatos törvényességi felügyeleti eljárás, hanem annak eldöntésére szolgál, hogy valamely alperesi magatartás miatt sérült-e a felperes keresetben megjelölt személyiségi joga.

[20] A felperes továbbá alapvetően nem is erre alapította kereseti kérelmét, hanem arra, hogy álláspontja szerint azzal, hogy az alperes intézkedései miatt (nem bizonyított módon) sérültek a tisztességes eljáráshoz és a védekezéshez való jogai egyes polgári és büntetőeljárásaiban, ezek jelentik az emberi méltóság részeként személyiségi jogainak sérelmét. Az általa megjelölt eljárási jogok azonban nem minősülnek személyiségi jognak még akkor sem, ha eljárási alapjogokról van szó. Az elsőfokú ítéletben helytállóan kifejtettek

szerint személyiségi jognak csak a személyiség lényegi elemeinek védelmét szolgáló jogok tekinthetők, ezért a tisztességes eljáráshoz és védekezéshez fűződő alkotmányos alapjog nem személyiségi jogok, mivel nem a személyiség szabad kibontakozását, hanem azokat az eljárásjogi garanciákat biztosítja, amelyek az ügyek tisztességes és pártatlan módon történő elbírálásához, valamint észszerű időn belül történő befejezéséhez szükségesek. Személyiségi jogsértés csak többlettényállás esetén állapítható meg, azaz ha a fél személyiségi jogai külön is sérelmet szenvednek. Önmagában ilyen jogsértés esetén pedig jogszabály – mint a 2017. december 31-ig hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 2. §-ában szabályozottak – csak kivételesen biztosít igényérvényesítési lehetőséget. Így bár egy hatóság, bíróság vagy büntetés-végrehajtási intézet intézkedése okozhat jogsértést és érdeksérelmet, az egyben nem jelenti automatikusan a személyiségi jogok megsértését is (pl. BH2017. 148., BDT2009. 1976., Fővárosi Ítéltábla Pf.V.20.869/2007/2., Debreceni Ítéltábla Pf.III.20.808/2017/5., Győri Ítéltábla Pf.V.20.227/2018/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.17.20.110/2019/7. számú határozatok). Minthogy a bírói gyakorlat régóta egységes annak megítélésében, hogy a polgári jogi személyiségvédelem köre nem azonos az alapjogok katalógusával (pl. Győri Ítéltábla Pf.V.20.042/2015/5.), ezért a büntetőeljárással és büntetés-végrehajtással kapcsolatos jogszabályokban önállóan szabályozott polgári jogi jogkövetkezmény hiányában azok esetleges megszegése pusztán ezért nem alapozza meg a személyiségi jogi keresetet. Mindezekkel ellentétes következtetést a fellebbezésben hivatkozott bírósági és alkotmánybírósági határozatok sem tartalmaznak, mivel az azokban kifejezetten megfogalmazottak szerint is a sérthetetlen emberi méltóságból eredő személyiségi jogok sérelme esetén kérhető polgári jogi jogvédelem.

[21] Ugyanerre tekintettel – ennyiben kiegészítve az elsőfokú ítélet helytálló indokait – a felperes által az 5. sorszámú keresetben hivatkozott, a tulajdonjog sérelmére alapított kereset sem lehetett megalapozott. Mert bár vannak dologhoz („dologban”) való joggal összefüggő személyiségi jogok (pl. magánlakás), a dologi jogok (Ptk. ötödik könyv) nem személyiségi jogok (Ptk. második könyv harmadik rész).

[22] Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy más a helyzet, ha a büntetés-végrehajtási intézet olyan jogszabályt sért meg, amely – a perbeli esetre vonatkoztatva – a fogvatartott emberi méltóságát [Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdése] hivatott védeni. Bár a felperes kereseti kérelmét nem arra alapította, hogy az alperes a személyiségében rejlő valamely ok vagy a személyiségének lényegét alkotó valamely tulajdonsága miatt „akadályozta” egyes eljárási jogainak érvényesítésében (ellenkezőleg: hivatkozása szerint azért sérül emberi méltósága, mert akadályoztatva volt egyes eljárási jogai gyakorlásában) az egyetlen ezzel összefüggő – a fellebbezésben már nem is hivatkozott – érdemi előadását (keresetlevél 17. oldal) sem bizonyította. A keresetlevélben „felháborítónak” tartotta ugyanis, hogy az alperes állományában lévő G. B. többször hangot adott véleményének, hogy a felperes egy „féreg”, aki a „börtönben fog megrohadni, ehhez pedig semmi szüksége nincs számítógépre és pendrive-ra.” Az alperes kifejezett vitatása (3. sorszám alatti ellenkérelem 9. oldala) és az elsőfokú bíróság felhívása (15. sorszámú végzés 3. oldala) ellenére azonban a tanú meghallgatását nem ezzel kapcsolatban kérte, hanem az alperes informatikai házirendjére és gyakorlatára (17. sorszámú beadvány utolsó oldal), és akihez erre vonatkozó kérdést ennek ellenére sem intézett tanúkénti meghallgatása során (45. sorszámú jegyzőkönyv 2-4. oldal); a tanú ugyanakkor vallomásában több év távlatából már nem emlékezett annak pontos okára, hogy miért nem engedélyezték a felperesnek adathordozó használatát.

[23] A fentiek megítéléshez szükségtelen volt a fellebbezésben is megjelölt két tanú meghallgatása, mivel a felperes éppen azt kívánta bizonyítani vallomással, hogy az alperes nem vele szemben (kifejezetten a felperes személyiségét támadva) járt el jogsértően, hanem a valamennyi fogvatartottal szemben megnyilvánuló „helytelen és jogszabálysértő” alperesi gyakorlatot kívánta bizonyítani. Ez azonban – részben a fent kifejtettek szerint – közömbös volta miatt nem szorult bizonyításra a perben.

[24] E bizonyítás ugyanakkor a fellebbezés érvelésétől eltérően nem haladta volna meg az anyagi jogi felülbírálat részeként a fellebbezésben is megjelölt, lehetőség szerint a másodfokú bíróság által pótolandó bizonyítás [Pp. 369. §-a (3) bekezdésének b) pontja] kereteit sem (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.417/2020/3. számú határozat). Mivel ez alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére a 7. sorszámú kereseti kérelem körében (amelyre nézve a felperes a fellebbezésben az elsőfokú ítélet megváltoztatását nem, csupán hatályon kívül helyezést kért) nem volt szükség, az ítéltábla e tekintetben az ügy érdemét nem érintve hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 382. §-a alapján. Ez utóbbi rendelkezés szerint ugyanis ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével - az ügy érdemét nem érintve - az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

[25] Az elsőfokú ítélet perköltség viselésével összefüggő része ugyanakkor annyiban korrekcióra szorul, hogy a pártfogó ügyvéd díjának viselésére vonatkozó megállapítás nem a Pp. 83. §-ának (1) és 105. §-ának (3) bekezdésein, hanem a Pp. 101. §-ának (3) bekezdésén alapul.

[26] Az ítéltábla a kifejtett okok alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[27] Az alperesnek nem keletkezett másodfokú perköltsége, ezért arról nem kellett határozni.

[28] Az állam a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján viseli a fellebbezési illetéket a felperes teljes személyes költségmentessége miatt. A pártfogó ügyvéd díjának viselésére vonatkozó megállapítás a Pp. 101. §-ának (3) bekezdésén alapul, amely ugyanakkor nem érinti, hogy a jogi segítségnyújtó szolgálat a felperes részére biztosított támogatás és költségmentesség ismeretében határoz a díj tényleges viselőjéről a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 62. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján.

Debrecen, 2021. június 22.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-